

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 27 жовтня 2022 р.

Львів

№ 63/48-р/к

Справа № 63/8-02-18-2022

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства («інформація, доступ до якої обмежено»; далі – ВУВКГ або Відповідач) у період 2019-2021 рр. та січня-вересня 2022 року займає монопольне становище на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м. Яремче Надвірнянського району Івано-Франківської області, де розташовані водопровідні та каналізаційні мережі, що знаходяться у його володінні та користуванні, як таке, що не мало жодного конкурента.

ВУВКГ при виготовленні технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення витребувало у споживачів окремі документи, не передбачені Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 №190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами).

Крім того, Відповідач у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення зазначав споживачам умову щодо облаштування водопровідного вводу приладом обліку води з визначеним класом точності, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері надання послуг централізованого питного водопостачання та водовідведення.

За відсутності конкуренції на ринку споживачі не можуть обрати іншого суб'єкта господарювання для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

За результатами розгляду справи № 63/8-02-18-2022 такі дії ВУВКГ визнані порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченими пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання

та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів та які були б неможливими за умов існування конкуренції.

На Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства накладено штраф в сукупному розмірі 40000,00 гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Колегія), розглянувши матеріали справи № 63/8-02-18-2022 про порушення ВУВКГ законодавства про захист економічної конкуренції, передбачені пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань в Івано-Франківській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 07 жовтня 2022 року № 63-03/140п з попередніми висновками у справі № 63/8-02-18-2022 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28 липня 2022 року № 63/21-рп/к розпочато розгляд справи № 63/8-02-18-2022 (далі – Справа), у зв'язку з наявністю в діях Виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства, які полягають у:

- витребуванні від споживачів окремих документів при отриманні технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення, не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008р. № 190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами),
- включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення вимог щодо встановлення лічильника води з визначеним класом точності, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та водовідведення,

ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (2) Листом від 29.07.2022 № 63-02/1318 Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) надіслано Виробничому управлінню водопровідно-каналізаційного господарства копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 28 липня 2022 року № 63/21-рп/к.
- (3) Копію подання від 07.10.2022 № 63-03/140п про попередні висновки у Справі надіслано Відповідачу листом від 07.10.2022 № 63-02/2108.
- (4) Листом від 19.10.2022 № 237 (вх. № 63-01/1244 від 24.10.2022) ВУВКГ надало Відділенню відповідь на подання з попередніми висновками у Справі.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Відповідачем є Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства («інформація, доступ до якої обмежено»), за організаційно-правовою формою є комунальним підприємством, засновником якого є Яремчанська міська рада Надвірнянського району Івано-Франківської області, основний вид діяльності: («інформація, доступ до якої обмежено»).

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (6) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.2002р. №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002р. за №317/6605 (надалі - Методика), встановлено такі обставини щодо становища ВУВКГ на ринку надання послуг з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1 Об'єкти аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (7) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (8) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (9) У розумінні абзацу 12 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ВУВКГ є суб'єктом господарювання.
- (10) Об'єктом аналізу є ВУВКГ - суб'єкт господарювання, що надає послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (11) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2 Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (12) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (13) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ВУВКГ, є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством на платній основі.
- (14) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- а) споживчі характеристики*
- (15) Відповідно до пункту 4.1.2 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними й експлуатаційними характеристиками тощо.
- (16) У визначенні статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- централізоване питне водопостачання (далі – ЦПВ) - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
  - централізоване водовідведення (далі – ЦВ) - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (17) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.
- (18) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008р. № 190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами, остання редакція яких відбулась 13.07.2021) (далі – Наказ №190 або Правила користування).
- (19) Відповідно до термінів, визначених Правилами користування, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі – ТУ) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (20) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем ЦПВ і ЦВ визначені розділом III діючих Правил користування.
- (21) Пунктами 1, 2 розділу III діючих Правил користування передбачено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання. Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове

підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.

(22) Відповідно до пункту 9 розділу III діючих Правил користування, технічні умови на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(23) Згідно з пунктом 10 розділу III діючих Правил користування, ТУ є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.

(24) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

(25) Основною споживчою властивістю послуг з видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який надає послуги централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, тобто ВУВКГ.

(26) Послуги з видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими характеристиками мають своє функціональне призначення і визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. При цьому, послуга з видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є частиною технологічного процесу надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.

б) умови споживання

(27) Умови споживання послуг з видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені пунктами 3-6 розділу III Правил користування. Так, зокрема, для одержання ТУ споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 цього розділу.

- (28) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування, за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (29) Отже, передумовою надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

в) умови реалізації

- (30) Послуги з видачі ТУ надаються виконавцями послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на платній основі.
- (31) Для отримання таких послуг споживач надає виконавцю перелік документів, визначених пунктом 3 розділу III Правил користування, та документ, що підтверджує оплату послуг (квитанцію, платіжне доручення).
- (30) За результатами розгляду заяви та доданих документів, виконавець послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначений Правилами користування строк видає споживачу технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (31) Процедура укладення договору про надання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення чинними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання у сфері надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, не передбачено.

г) ціна

- (32) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил користування, собівартість послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (33) Розрахунок вартості послуг з видачі ТУ здійснюється виконавцем послуг централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.
- (34) Порядок визначення вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на даний час не врегульовано жодними нормативно-правовими актами, тобто на ці послуги діє вільне ціноутворення.
- (35) Отже, виходячи з наведеного, товаром є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.3 Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (36) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:

- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;

- підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.

- (37) Виробником (виконавцем) послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Яремче є ВУВКГ, яке здійснює зазначену діяльність на підставі ліцензії на послуги централізованого водопостачання та водовідведення серії АГ № 580449, виданої Івано-Франківською обласною державною адміністрацією (дата прийняття та номер рішення про видачу ліцензії 17.12.2012 № 42).
- (38) Споживачами послуг ЦПВ і ЦВ у частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати у Відповідача послуги з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4 Визначення товарних меж ринку

- (39) Відповідно до пунктів 5.1. – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (40) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, якими, зокрема є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (41) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (42) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (43) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є стандартизованими, оскільки мають схожі характеристики.

- (44) Споживач може отримати ТУ лише у суб'єкта господарювання, який надає послугу централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на визначеній території, де розташовані водопровідні та каналізаційні мережі, що знаходяться у його володінні та/або користуванні.
- (45) Послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не мають товарів-замінників.
- (46) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.5 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (47) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (48) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. №307 (надалі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
  - система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
  - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
  - місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (49) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (50) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (51) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.
- (52) ВУВКГ надає послуги з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Яремче Надвірнянського району Івано-Франківської області, де розташовані водопровідні та каналізаційні мережі, що знаходяться у володінні та користуванні Відповідача.
- (53) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія м. Яремче Надвірнянського району Івано-Франківської області, де розташовані водопровідні та каналізаційні мережі, що знаходяться у володінні та користуванні Відповідача.

3.6 Часові межі ринку - проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку

- (54) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (55) У межах м. Яремче протягом 2019-2021 років та січня-вересня 2022 року на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, склад продавців (надавачів даної послуги) не змінювався.
- (56) Споживачі, які мають намір приєднатись до послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, можуть звернутись для отримання ТУ лише до ВУВКГ, як єдиного надавача цих послуг.
- (57) Зазначені послуги надавались Відповідачем у досліджуваній період 2019-2021 роки та в січні-вересні 2022 року, тобто структура ринку залишалася незмінною.
- (58) Отже, часовими межами ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є період 2019-2021 роки та січень-вересень 2022 року.

3.7 Визначення потенційних конкурентів

- (59) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (60) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш

ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (61) Суміжний ринок – товарний ринок, що перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (62) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є, зокрема послуги з централізованого водопостачання – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (63) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебуває в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

3.8 Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (64) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (65) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (66) Бар'єрами для вступу на даний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі ТУ; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.9 Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (67) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
  - а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
  - б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших

суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (68) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (69) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність ВУВКГ, яке є єдиним надавачем послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (70) Ураховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Відповідач у часовий період 2019-2021 роки та січень-вересень 2022 року є суб'єктом господарювання, що займає монопольне становище на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м. Яремче Надвірнянського району Івано-Франківської області, де розташовані водопровідні та каналізаційні мережі, що знаходяться у його володінні та користуванні, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (71) За результатами аналізу матеріалів, отриманих Відділенням в ході проведення дослідження та розслідування справи № 63/8-02-18-2022 щодо правомірності дій ВУВКГ при видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, в діях Відповідача виявлено порушення законодавства про захист економічної конкуренції, з огляду на наступне.
- (72) І. Споживач (фізична або юридична особа), який має намір отримувати послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язаний звернутись до ВУВКГ з приводу видачі технічних умов на приєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення. Без їх отримання забезпечення споживача послугами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливим.
- (73) Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», зокрема статті 30 цього Закону:

технічні умови – це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та телекомунікації;

фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває у її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно з поданою нею заявою;

технічні умови надаються протягом 10 робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви;

технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.

- (74) Відповідно до пункту 4.1 Наказу №190 в редакції, яка діяла до 13.07.2021 року, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення замовник послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення подає до виробника таких послуг:

- заяву;
- опитувальний лист за формою згідно з додатком 2;
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.

Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.

- (75) Вимогами пункту 3 розділу III Наказу №190 в редакції від 13.07.2021 року передбачено наступний перелік документів, які необхідно подати споживачу для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення:

- заява;
- опитувальний лист (додаток 3);
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
- копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
- вкопійовання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
- копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);
- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проектної організації та замовника;
- у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.

- (76) З інформації, отриманої від ВУВКГ листом від 01.12.2021 № 388 (вх. № 63-01/4310 від 20.12.2021) на вимогу Відділення про надання інформації від 17.11.2021 № 63-02/6215в, та листом від 31.08.2022 № 208 (вх. № 63-01/978 від 02.09.2022) на вимогу від 16.08.2022 № 63-02/1441, встановлено таке.

- (77) Для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач повинен звернутись до Відповідача із відповідною заявою та надати наступний перелік документів:

- право власності або оренди на об'єкт (існуючі об'єкти);
- право власності або оренди на землю (копія);
- ситуаційна схема з місцем розташування об'єкту;
- опитувальний лист: дані для розрахунку кількості води та стоків.

- (78) Загальна кількість виданих Відповідачем технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення:
- 2019 рік: 12 од. для фізичних осіб та 1 од. для фізичної особи-підприємця;
  - 2020 рік: 10 од. для фізичних осіб і 1 од. для фізичної особи-підприємця;
  - 2021 рік: 9 од. для фізичних осіб і 1 од. для юридичної особи;
  - січень-липень 2022 року: 5 од. для фізичних осіб і 1 од. для фізичної особи-підприємця.
- (79) З аналізу матеріалів щодо видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення за період з січня 2019 року до липня 2021 року встановлено, що для отримання технічних умов ВУВКГ надавало споживачу зразок заяви, в якій було зазначено про необхідність надати такі документи:
- державний акт на землю;
  - вкопіювання з генплану 1:500;
  - рішення міської ради про дозвіл на початок будівництва;
  - документи, що посвідчують особу (паспорт, ідентифікаційний код).
- (80) Зазначене підтверджується заявами про видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення:
- гр. («інформація, доступ до якої обмежено») від 24.05.2019 б/н на приєднання житлового будинку («інформація, доступ до якої обмежено»);
  - фізичної особи-підприємця («інформація, доступ до якої обмежено») від 23.05.2019 б/н на приєднання об'єкта будівництва («інформація, доступ до якої обмежено»);
  - гр. («інформація, доступ до якої обмежено») від 11.02.2020 на приєднання реконструйованого житлового будинку («інформація, доступ до якої обмежено»);
  - фізичної особи-підприємця («інформація, доступ до якої обмежено») від 01.07.2020 б/н на приєднання («інформація, доступ до якої обмежено»).
- (81) Також, зі змісту заяви ТОВ («інформація, доступ до якої обмежено») від 09.02.2021 б/н вбачається, що для видачі технічних умов Відповідачем витребувано копії документів:
- рішення міської ради або її виконкому;
  - вкопіювання з генплану 1:500;
  - документ, що підтверджує право користування земельною ділянкою.
- (82) Однак, нормами Правил у редакції, яка діяла до 13.07.2021 року, не передбачено надання споживачем документів, які підтверджують право власності на об'єкт, рішення міської ради про дозвіл на початок будівництва, документ, що підтверджує право користування земельною ділянкою, та документи, що посвідчують особу.
- (83) Також, встановлено, що гр. («інформація, доступ до якої обмежено») до заяви від 02.09.2021 року б/н на приєднання індивідуального житлового будинку («інформація, доступ до якої обмежено») надано такі документи:
- державний акт на право власності на землю;
  - рішення виконавчого комітету Яремчанської міської ради про дозвіл на прийом в експлуатацію будинкової ділянки;

- будівельний паспорт;
  - вкопіювання з містобудівної документації;
  - копія документа, що посвідчує право власності на об'єкт будівництва;
  - документи, що посвідчують особу (паспорт, ідентифікаційний код).
- (84) У гр. («інформація, доступ до якої обмежено») до заяви від 11.04.2022 б/н на приєднання індивідуального житлового будинку («інформація, доступ до якої обмежено») вимагались такі документи:
- рішення міської ради або її виконкому;
  - вкопіювання з генплану 1:500;
  - документ, що підтверджує право користування земельною ділянкою.
- (85) Проте, згідно з Правилами у редакції, яка діяла після 13.07.2021 року, не передбачено надання споживачем копій рішень органу місцевого самоврядування, документа, що посвідчує право власності на об'єкт будівництва, документів, що посвідчують особу (паспорт, ідентифікаційний код).
- (86) Вимоги щодо подачі окремих документів, які не передбачені Правилами, ущемляють інтереси споживачів, які звертаються до Відповідача з приводу отримання технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, оскільки підготовка і надання таких документів вимагають додаткових затрат часу і фінансових витрат.
- (87) Відповідач у листі від 31.08.2022 № 208 (вх. № 63-01/978 від 02.09.2022) надав пояснення, що після отримання ТУ та їх виконання, здійснюється приєднання об'єкта до мереж та укладається договір про надання послуг централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення. Оскільки в деяких випадках споживач не має змоги подати документи, необхідні для укладення договору, ВУВКГ витребує їх до заяви про видачу ТУ.
- (88) Однак, зазначені пояснення не можуть бути враховані Відділенням як такі, що спростовують протиправні дії Відповідача.
- (89) **П.** Відповідно до пункту 9 діючих Правил, технічні умови на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення;
  - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
  - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
  - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
  - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
  - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
  - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;

- термін дії технічних умов.

- (90) Згідно з нормами пункту 3.10 Правил 190, ТУ є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (91) З аналізу отриманої інформації вбачається, що Відповідач в окремих випадках у технічних умовах на приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення вказує споживачам на необхідність облаштування водопровідного вводу лічильниками води класу точності «С», що не передбачено чинними нормативно-правовими актами.
- (92) До прикладу, товариство з обмеженою відповідальністю («інформація, доступ до якої обмежено») («інформація, доступ до якої обмежено») звернулося до ВУВКГ із заявою від 09.02.2021 б/н про отримання технічних умов на приєднання до мереж готельного комплексу з вбудованими приміщеннями громадського призначення за адресою: («інформація, доступ до якої обмежено»).
- (93) ВУВКГ видало («інформація, доступ до якої обмежено») технічні умови від 15.01.2021 року № 476, у пункті 8 яких прописано вимогу обладнати на водопровідному вводі водомірний вузол діаметром 40 мм, класу точності «С».
- (94) Гр. («інформація, доступ до якої обмежено») звернулася до Відповідача із заявою від 01.09.2021 року б/н про отримання технічних умов на приєднання до мереж індивідуального житлового будинку за адресою: («інформація, доступ до якої обмежено»).
- (95) ВУВКГ видано гр. («інформація, доступ до якої обмежено») технічні умови від 08.09.2021 № 484, в яких у пункті 8 зазначено, що на водопровідному вводі водомірний вузол обладнати водоміром діаметром 15 мм, класу точності «С».
- (96) За заявою гр. («інформація, доступ до якої обмежено») від 04.04.2022 б/н ВУВКГ видало технічні умови від 08.04.2022 № 488 на приєднання приватної садиби («інформація, доступ до якої обмежено») до систем централізованого питного водопостачання. У зазначених ТУ Відповідачем вказано про необхідність обладнання водопровідного вводу лічильником класу точності «С».
- (97) Фізична особа-підприємець («інформація, доступ до якої обмежено») звернулася до Відповідача із заявою від 11.05.2022 б/н про отримання технічних умов на приєднання («інформація, доступ до якої обмежено») до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (98) ВУВКГ видало («інформація, доступ до якої обмежено») ТУ від 19.05.2022 № 491, в якому також вказало вимоги щодо встановлення лічильника води класу точності «С».
- (99) На даний час розрізняють декілька класів точності водомірів:
- клас А – для горизонтального монтажу;
  - клас В – для встановлення в вертикальному положенні;
  - клас С – встановлюється горизонтально, точність вимірювань наближена до класу В).
- (100) Із зростанням класу точності збільшується ціна лічильника.
- (101) Відділенням проаналізовано інформацію про рівень цін на лічильники холодної води, яка міститься у відкритому доступі за посиланням <https://ectc.com.ua/ua/schetchiki-vody/lichylnyk-vody-v-kvartyr/tip/dlja-doma/dlja-kvartiry/klass-tochnosti/b/?sort=p.price&order=ASC>, відповідно до якої станом на вересень 2022 року вартість продажу лічильників холодної води класу точності «В» коливається в

середньому діапазоні від 500,00 гривень до 880,00 гривень, а класу точності «С» - в діапазоні 1140,00 - 1420,00 гривень (<https://ectc.com.ua/ua/schetchiki-vody/lichnyk-vody-v-kvartyru/tip/dlja-doma/dlja-kvartiry/klass-tochnosti/c/?sort=p.price&order=ASC>).

Тобто, вартість лічильників класу «С» є значно вищою, ніж класу «В».

- (102) Статтею 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено основні терміни, зокрема, «затвердження типу засобу вимірювальної техніки - рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу», «тип засобу вимірювальної техніки - сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією».
- (103) Відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що призначені органи з оцінки відповідності повідомляють науковому метрологічному центру, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, на ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, про видані ними сертифікати затвердження типу засобів вимірювальної техніки.
- (104) Сертифікат затвердження типу засобу вимірювальної техніки є документом, який засвідчує, що тип засобу вимірювальної техніки затверджено.
- (105) Порядок ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки (далі - Порядок) затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 13.07.2016 № 1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016 за № 1081/29211.
- (106) Відповідно до пункту 2 Порядку Реєстр є електронною базою даних, що містить відомості про затвержені типи засобів вимірювальної техніки.
- (107) Формування та ведення Реєстру забезпечуються науковим метрологічним центром – державним підприємством «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» (далі – ДП «Укрметртестстандарт») шляхом унесення відомостей про затвержені типи ЗВТ та доповнень до них (пункт 3 Порядку).
- (108) ДП «Укрметртестстандарт» забезпечує оприлюднення Реєстру на своєму веб-сайті. Інформація в Реєстрі є відкритою і загальнодоступною та розміщується у форматі, придатному для роздрукування (пункт 4 Порядку).
- (109) Враховуючи наведене, чинними нормативно-правовими актами у сфері метрології та метрологічної діяльності не передбачено обмежень класу точності для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами. Тобто, для обліку обсягу споживання послуги з централізованого питного водопостачання споживачами можуть встановлюватись будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.
- (110) Таким чином, споживач, який приєднується до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, несе додаткові фінансові витрати на придбання приладу обліку води, які зумовлені вимогами Підприємства та не передбачені чинним законодавством.
- (111) Стосовно причин обумовлення в ТУ вимог щодо встановлення лічильників класу точності «С», Відповідач зазначив, що у м. Яремче поширений «зелений туризм» і в

приватних садибах, через малі площі приміщень, де облаштовується прилад обліку, не має змоги вмонтувати лічильник класу точності «В», який за технічними характеристиками встановлюється у горизонтальному положенні. У зв'язку з цим у ТУ прописувались вимоги про облаштування лічильником класу «С», який можна встановити у вертикальному положенні.

- (112) Однак, зазначені пояснення ВУВКГ не можуть бути враховані Відділенням як такі, що спростовують протиправні дії Відповідача.
- (113) Зазначення Відповідачем у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимоги щодо облаштування водопровідного вводу приладом обліку води з визначеним класом точності, було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, адже у такому випадку споживач міг би відмовитись від послуг ВУВКГ та обрати іншого надавача таких послуг.
- (114) На виконання ТУ споживачі змушені придбавати та встановлювати засоби обліку холодної води класу точності «С», які коштують дорожче, ніж засоби обліку холодної води класу точності «В», що призводить (може призвести) до понесення споживачами додаткових витрат та ущемлення їх інтересів.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (115) Згідно з абзацом 2 частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (116) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (117) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (118) Таким чином, дії Виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства, які полягають у витребуванні від споживачів при отриманні технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення окремих документів, не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 №190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання шляхом вчинення дій, що можуть

привести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (119) Дії Виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства, які полягають у включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення лічильника води з визначеним класом точності, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (120) ВУВКГ розглянуло подання від 07.10.2022 № 63-03/140п з попередніми висновками у Справі та листом від 19.10.2022 № 237 (вх. № від 24.10.2022 № 63-01/1244), зазначило про визнання вчинення порушень. Під час прийняття рішення у Справі просить врахувати нижчеперелічені обставини.
- (121) В умовах військового стану робота ВУВКГ значно ускладнилась. Причинами цього є мобілізація штатних працівників, низька платоспроможність населення, що призвела до заборгованості за надані послуги в розмірі («інформація, доступ до якої обмежено») подорожчання паливо-мастильних матеріалів, газу, хімічних реагентів, запчастин та інших розхідних матеріалів.
- (122) За результатами господарської діяльності за 9 місяців 2022 року збитки ВУВКГ становлять («інформація, доступ до якої обмежено»), які покрито з місцевого бюджету для можливості виплати обов'язкових платежів.
- (123) Дохід ВУВКГ, отриманий від надання послуг з видачі технічних умов, є незначним і становить в сукупності за 2019-2021 роки та січень-червень 2022 року («інформація, доступ до якої обмежено»), скарг щодо виявлених порушень від споживачів не надходило.
- (124) На даний час порушення ВУВКГ усунуті та проводиться контроль щодо їх недопущення в подальшій роботі, на підтвердження чого надано копію наказу керівника від 24.10.2022 № 53.
- (125) Заперечень та зауважень щодо викладеного у поданні від 07.10.2022 № 63-03/140п з попередніми висновками у Справі Відповідач не надав.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (126) Таким чином, матеріалами Справи доведено, а Відповідачем не спростовано висновок про те, що дії Виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства, які полягають у:
- витребуванні від споживачів окремих документів при отриманні технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення, не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України

27.06.2008р. № 190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами),

- включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення вимог щодо встановлення лічильника води з визначеним класом точності, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та водовідведення,

є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченими пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(127) Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства, яке передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, на суб'єкта господарювання накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(128) Відповідно до звіту про фінансові результати (форма №2-м), чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) Відповідача за 2021 рік склав («інформація, доступ до якої обмежено»).

(129) При визначенні розміру штрафу враховано:

- Відповідачем визнано вчинення порушення, вжито заходів щодо їх недопущення у майбутньому;
- порушення в діях ВУВКГ виявлено вперше;
- Відповідач є підприємством критичної інфраструктури у м. Яремче Надвірнянського району Івано-Франківської області;

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства («інформація, доступ до якої обмежено») за період діяльності впродовж 2019-2021 рр. та

січня-вересня 2022 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах м. Яремче Надвірнянського району Івано-Франківської області, де розташовані водопровідні та каналізаційні мережі, що знаходяться у його володінні та/або користуванні, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

2. Визнати дії Виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства («інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у витребуванні від споживачів при отриманні технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення окремих документів, не передбачених Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 №190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами), порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вчинення порушення, зазначеного у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, на Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства («інформація, доступ до якої обмежено») накласти штраф у розмірі 20000,00 (двадцять тисяч) гривень.

4. Визнати дії Виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства («інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення лічильника води з визначеним класом точності, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вчинення порушення, зазначеного у пункті 4 резолютивної частини цього рішення, на Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства («інформація, доступ до якої обмежено») накласти штраф у розмірі 20000,00 (двадцять тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Відповідач зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ